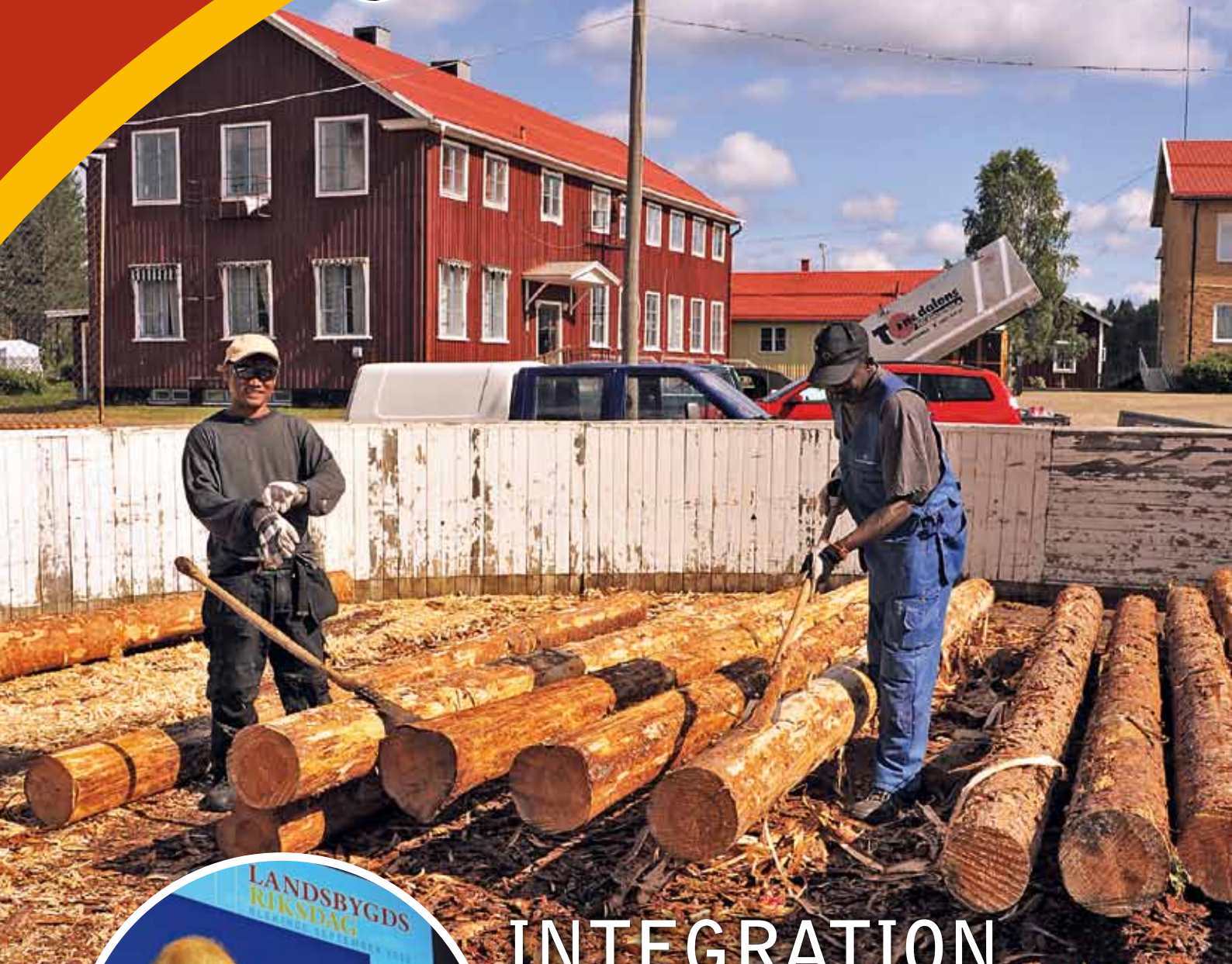

4/2012

Hela Sverige ska leva!

INTEGRATION

- ▶ Integration i Juoksengi
- ▶ Sök våra utmärkelser
- ▶ Landsbygdsriksdagen 2012

2. LEDAREN

3. INTEGRATION

4. INTEGRATION I POLCIRKELLAND

Juoksengi introducerar till svensk kultur

5. FRAMTID I VIRSBO

Positiva resultat i Västmanland

6. LANDSBYGDSDAGEN 2012

7. NYTT I KORTHET

Sök våra utmärkelser
Nytt från trycket

8. BLÅSIG ÅTERBÄRING

**Hela Sverige
ska leva!****5 000 lokala grupper som skapar
hållbara och företagsamma
bygder i hela Sverige.**Hela Sverige ska leva
Stortorget 7, 1 tr
111 29 Stockholm
www.helasverige.se

Du hittar oss även på

Facebook

Twitter

YouTube

Ansvarig utgivare: Staffan Bond

Redaktör: Karin Wenström
Telefon: 08-24 13 50
karin.wenstrom@helasverige.seSkribenter: Jane Hamrin
och Karin WenströmLayout: Linjalen Tre. Noll
info@linjalen.com

Omslagsfoto: Kalle Taavo

Tryckeri: AlltryckPlus, Lysekil
Vårt papper, Galeri Art Silk, är
PEFC-märkt och klimatkompenserat.KLIMATKOMPENSERAT
PAPPER
www.mapsverige.se**Vilka drömmar bär dig framåt?**

iHela Sverige ska leva är drömmen att människor ska kunna välja var de vill slå ner sina bopålar och att basservicen ska vara så till fyllest att vardagen fungerar för barnfamiljer, oss i mellanåldern och de som är äldre än så. Hur bygger vi landet, och vem gör jobbet, var temat för året landsbygdsriksdag. Och det är hur som är den kruxiga frågan. För vem bygger du landet, skulle man också kunna säga. Är det utifrån dina egna tankar om framtiden eller utifrån någon annans? I så fall vems?

På Landsbygdsriksdagen i Blekinge var utmaningen att sätta ner fötterna i den egna myllan och formulera utmaningar, mål och möjligheter att nå dit. Att ta ansvar för framtiden.

Just nu pågår landsbygdsuppror i hela landet. Mest känd är kanske Doroteabornas kamp, som sannolikt kommer att leda till Sveriges första folkomröstning på landstingsnivå. Ingen trodde i förstone att det var möjligt, men några eldsjälar satte fart på hela länet och så småningom hela Norrlands inland. På Gotland började det med skolorna och nu är även färjetrafiken uppe på agendan. I den lilla byn Norrbäck utmanade skogsägaren och byakämpe Harald Holmberg hela skogsetablissemangen när han vägrade kalavverka sin skog. Han blev stämd, fälld och sedan friad och numera är han rikskändis bland annat genom DN:s artikelserie om skogen.

Små eldsjälur gör brasor som blossar upp till riksnivå. Därför kommer landsbygdsfrågorna att bli valfrågor i riksdagsvalet 2014. ❁

Inez Abrahamzon

Kenneth Nilshem

Katarina Mazetti höll ett roande och tänkvärdt anförande på Landsbygdsriksdagen. Det finns att läsa i sin helhet på www.landsbygdsriksdagen.se. Här kommer ett litet smakprov.

"I Stockholm kan man sitta och bestämma att 90 miljarder ska satsas på ett femtital nya JAS-plan, i politisk enighet – visst finns det många hot mot Sverige – klimatförändringar, miljöförstöring, invasion av desperata klimatflyktingar, global ekonomisk kollaps, att Euron brakar ihop.

Inget av det kan man skicka JAS-plan emot! Vi kunde lika gärna satsa på ett gäng stridsefanter, som dem Hannibal gick med över alperna. Inte bättre, men inte sämre heller, men så mycket billigare."

Det måste bli lättare att lära känna landsbygden

De senaste tre åren har cirka 90 000 personer årligen invandrat till Sverige. De flesta söker sig till storstadsområden där de hittar släktingar, landsmän och andra i samma situation.

Samtidigt finns en landsbygd som skulle kunna dra nytta av de nya svenskarna. Liksom invandrarna skulle kunna få både nytta och nöje av den svenska landsbygden. En del av dem var landsbygdsbor i sitt ursprungsland, och på den svenska landsbygden finns plats för att odla nya grödor, producera nya varor och kanske få en utkomst av den kunskap man har om sitt ursprungsland, exempelvis i form av turism. Bara för att ta några exempel.

Men som Amil Sarsour, ordförande i SIU, Samarbetsorganisationen för Invandrarföreningar i Uppsala, säger:

- Det är svårt för svenskar att flytta till landsbygden. Lika svårt, eller svårare, är det för en invandrare. När man kommer som ny till Sverige är allt nytt; språket, maten, myndighetskontakterna och så vidare. Då känns det betydligt tryggare i staden.
- Däremot kan vi försöka göra det lättare för invandrare att lära känna landsbygden och kanske på sikt flytta dit.

Med den visionen driver SIU sedan i våras projektet ”Framtid och integration på landsbygden” tillsammans med Uppsala länsbygderåd. På kort sikt är målet att skapa gemensamma

Alla i bygden ska vara med

Jan Runfors är ordförande i Länsbygderådet i Stockholms län och har arbetat länge med integrationsfrågor. Han tycker inte att integrationsarbetet behöver vara så komplicerat.

- Vi i byarörelsen, både länsbygderåd och lokala grupper, behöver ta kontakt med etniska föreningar för att hitta sätt att samarbeta på som kan skapa gemensam nytta. Eftersom de etniska föreningarna finns i städerna så måste stad och landsbygd börja samarbeta bättre.

Asha Ismail, vice ordförande i Somaliska riksförbundet och styrelseledamot i SIOS, tycker inte heller att det behöver vara svårt.

- Det viktiga är att man som invandrare får träna på svenskan, samtidigt som man lär sig något. Det kan vara ett praktiskt arbete eller något liknande, säger hon.

- Grundläggande är dock att alla invånarna i bygden är positiva till projektet. Som invandrare måste man känna att man blir accepterad.

Asha är inne på ett liknande spår som Amil Sarsour och föreslår att landsbygdsborna delar med sig av sin kunskap om landsbygden och vad man kan göra där.

aktiviteter mellan invandrare och landsbygdsbor och på längre sikt att den processen leder till att mål uppfylls, om produktutveckling och arbetstillfällen på landsbygden. Amil påpekar att ett framgångsrikt integrationsarbete tar tid och energi.

”Det är svårt för svenskar att flytta till landsbygden. Lika svårt, eller svårare, är det för en invandrare.”

- Om man gör ett tillfälligt projekt över en säsong eller två, så hinner man inte uppnå något. Integration tar tid, det måste man vara beredd på, säger han och fortsätter:
- Det första man ska göra är att fundera på vilka resurser man har. Sedan anpassar man arbete och mål efter det. Kunskap är en process – och integration är en kunskapsprocess.

Jan Runfors och Asha Ismail. Foto: Hela Sverige ska leva

- Att vi invandrare inte åker skridskor beror inte så mycket på att vi inte vill, utan på att vi inte vet hur man gör. Om någon introducerade så skulle det vara mycket lättare, säger hon. Asha drömmer om att invandrare skulle kunna bo på landsbygden en eller ett par veckor på sommaren, hjälpa till med olika sysslor och bli introducerade till de klassiska komponenterna i en svensk sommar: blåbärsplöckning, roddbåtar, bad i smäsjöar och skärgård.
- Att få invandrare att flytta på riktigt till landsbygden kräver dock lite mer, tror hon.
- Det är viktigt att det finns landsmän där man bor. Det ger trygghet.

Läs mer

Läs mer om integration på Landsbygdsnätverkets hemsida, www.landsbygdsnatverket.se under knappen ”Integration”. För mer statistik över migration, se www.migrationsinfo.se

Byn Juoksengi lär flyktingar om svensk kultur

Många flyktingar och nya svenskar hamnar i större samhällen och når sällan till de riktigt små orterna. Därför kan det finnas anledning att aktivt introducera dem för hur det är att bo och arbeta i mindre byar, och kanske kunna locka några att bosätta sig utanför centralorterna.

I Övertorneå kommun har det bedrivits en bra integrationsprocess där det görs en grundlig presentation av landsbygden, dess kultur och livsbetingelser. Initiativtagarna gjorde inledningsvis en projektplan som fick namnet Integration i Polcirkelland.

Projektet pågår just nu och tar efter tre år slut nu vid årsskiftet. Framförallt har aktiviteter pågått i byn Juoksengi med inbjudna flyktingar från samhället Övertorneå.

– Dom trivs väldigt bra här. Det är ett avbrott i vardagen för dem att komma ifrån Övertorneå. Många har lärt sig svenska bättre här, säger Kalle Taavo som tillsammans med Harry Kämpainen står bakom projektet i Juoksengi.

Flyktingarna har fått lära sig om jord- och skogsbruk, bland annat

”Det är ett avbrott i vardagen för dem att komma ifrån Övertorneå. Många har lärt sig svenska bättre här.”

eftersom det finns ett stort lantbruk i byn. Flera har provat skogsröjning och några blivit så bra på att göra gårdesgårdar att de skulle kunna starta egen firma på den kunskapen.

De kvinnliga deltagarna har gått sylt- och saftkurs och lärt sig göra kaffeost - en tornedalsk specialitet - och kalvdans som tillverkas på råmjölk från kor. Det har bakats bröd och några av kvinnorna har också deltagit i linedance.

– Det är så lätt att man segregeras. De nya svenskarna ska integreras i det svenska samhället, ta del av svenska aktiviteter och träffa svenskar, säger Kalle.

Samtidigt har Kalle och de övriga i projektet fått en inblick i

Khadisa Mahamad kan numera baka svenska kanelbullar.

flyktingarnas vardag. Och eftersom de inte fått någon att flytta till byn har de nu ansökt om att orten ska kunna ta emot ensamkommande flyktingbarn. Ansökan är inne och projektplanen är klar, säger Kalle.

Kolla in youtube

På **Hela Sverige ska levas kanal på Youtube** finns projektet i Juoksengi dokumenterat i en film. Där träffar du deltagarna och följer deras aktiviteter. SIU har också lagt ut filmer på Hela Sverige ska levas kanal. Här finns bland annat filmer från kulturnatten 2011 och 2012 där SIUs medlemmar visar en etiopisk kaffecermoni, presentation av iransk tecermoni och mycket annat.

Verktyslåda för projekt

Landsbygdsnätverket har sammanställt en ”verktyslåda” till hjälp för den som vill starta ett projekt med inriktning på landsbygd och integration. Här finns information om hur du går från idé till projekt och var du kan hitta projektfinansiering. Sidan är ett resultat av arbetet som Landsbygdsnätverkets tematiska grupp för integration gjort.

Ordförande Lisa Carneborg berättar att även om Landsbygdsprogrammet går mot sitt slut, så lever hemsidorna om integration vidare.

Verktyslådan hittar du på www.landsbygdsnatverket.se.

Klicka på den gröna knappen till vänster med namnet Integration/råd vid projekt.

Aktivitetstips från SIU

SIU, som vi berättat om på annat håll i bladet, har många aktiviteter för olika målgrupper. Här kommer några exempel för den som vill ha inspiration.

- Kulturlördag en lördagseftermiddag i månaden. Programmet varierar, men en återkommande aktivitet är jämförande samtal där deltagare med olika ursprung jämför hur de gör saker, exempelvis lagar mat.
- Internationellt kvinnokafé en gång i veckan
- Fadderskap där svenskar blir faddrar för invandrare. Mycket populärt, både bland svenskar och invandrare.

Vill ni veta mer, ring föreningen på tfn 018-69 45 80.

Arbete med integration i Västmanland gav positiva resultat

– Här i Virsbo och inom ramen för bygdegruppen Framtid i Virsbo finns det utrymme för invandrare att vara med och jobba och komma in i samhället, säger Inge Larsson.

I ett projekt har Länsbyggerådet i Västmanland i samarbete med Coompanion och Svenska Kyrkan samarbetat om att locka nya invandrare till små orter som Virsbo i Västmanlands län. Inge som varit med och hållit i arbetet har länge varit aktiv på riks-, läns- och lokalnivå inom Hela Sverige ska leva-rörelsen. Han hoppas att projektet får många efterföljare.

– Vartenda länsbyggeråd borde dra igång ett integrationsprojekt, säger Inge.

Hittills har ingen flyttat till Virsbo eller till någon annan av de mindre orter i länet som var med i projektet, men en rad invandrare har fått ökad förståelse för hur det är att arbeta och bo på ”rena landsbygden” i Sverige. Därför ser Inge positivt på utvecklingen.

Stöd till projektet kom från länsstyrelsen och det pågick under två och ett halvt år med slut under sommaren 2012. Arbetet började med att en grupp irakier i Köping bjöds de sex milen till Virsbo.

– Det fungerade oerhört bra med irakierna från början. Vi ordnade ett studiebesök och de var ungefär 40 personer som kom med buss från Köping. Vi hade också en grupp i Virsbo som tog emot och det blev så lyckat att irakierna ville stanna längre än planerat. Alla var positiva. Nya och bestående vänskapsband knöts.

Inge säger att han lärt sig mycket under projektets gång. Idag hade han fokuserat mycket mer på sysselsättning, men största problemet för integration fanns hos invandrarna själva.

Foto: Kjell Wadelius

Sagoläsning på biblioteket.

Lyckades ni få dem att förstå hur bra de kunde få det i Virsbo?

– Ja, men de ville inte bryta upp för något nytt och otryggt. Nu skulle de i så fall än en gång få lämna sin nya trygga miljö och som första arabisktalande tvingas börja om och skapa en identitet på en helt ny ort, säger Inge.

Hitta kontakter

Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, SIOS, är en bra början för den som vill ha kontakt med människor med utländsk bakgrund. I SIOS samsas 22 medlemsförbund vilka har cirka 300 lokalföreningar och drygt 75 000 medlemmar spridda runtom i Sverige. www.sios.org

Det går också bra att kontakta Järva bygdekontor i Stockholm. Läs mer om dem här nedan.

Uppsala – ett skolboksexempel

I inledningsartikeln berättade vi om föreningen SIU:s och Uppsala länsbyggeråds projektsamarbete. Det är ett bra exempel på hur man kan gå till väga. Birgitta Elving, ordförande i Uppsala länsbyggeråd och Jan Runfors från Stockholms länsbyggeråd träffade representanter för SIU förra våren för att prata samarbetsmöjligheter.

– Vi kom överens om att inleda med en mångfaldskonferens för att ta reda på vad folk ville ha och göra, säger Birgitta. Konferensen, som genomfördes i oktober 2011, blev lyckad. Den var en förstudie och intresset från landsbygdsbor och invandrade uppsalabor var stort. Deltagarna hann med både gemensamma seminarier och grupparbeten med förslag till aktiviteter. Allt dokumenterades för att inte glömmas bort. Dokumentationen ligger på Uppsala länsbyggeråds hemsida. Resultatet är flera arrangerade utflykter till länets landsbygd och ett gemensamt projekt, Framtid och integration på landsbygden”.

Läs mer på länsbyggerådets hemsida:

www.helasverige.se/upsala-laen

Hela Sverige ska leva!

Järva Bygdekontor

Stockholms första bygdekontor öppnande hösten 2011 och är fortfarande under uppbyggnad, säger projektledaren Ricardo-Osvaldo Alvarado.

– Målet för kontoret är att skapa en gemensam agenda för frågor som rör Järvafältet. Vi har många föreningar av olika slag, både politiska, etniska och religiösa, men de är splittrade. Bygdekontoret är neutralt och kan förhoppningsvis bli ett forum för gemensamma frågor kring miljö och service som läggs ner, säger han. Tensta delar vissa problem med landsbygden. Exempelvis att servicen läggs ner och flyttar, säger Ricardo-Osvaldo som gärna vill ha erfarenhetsutbyte med landsbygdsbor i samma situation. En viktig uppgift för kontoret är att vara en länk mellan stad och landsbygd och just nu för han samtal med Norrbottens länsbyggeråd om ett ungdomsutbyte mellan Järvafältet och Norrbotten.

Ricardo-Osvaldo Alvarado nås på tfn 0736-160 813.

Foto: Hela Sverige ska leva

Projektledare Claes Becklin, Inez Abrahamzon och Kenneth Nilshem, båda ordförande i Hela Sverige ska leva, samt moderator Pia Sjögren.

Landsbygdsriksdagen 2012

Fest, glam, diskussioner och samtal. Ja, Landsbygdsriksdagen var som den alltid brukar vara, fylld av människor som ser fram emot att skapa nya kontakter, ha roligt, samtala och lära nytt. Under några intensiva dagar fick vi, cirka 1 000 deltagare, lyssna till både ministrar och engagerade medborgare. Vi åkte på studiebesök på fredagen, vi åt gott och många av oss gav järnet på dansgolvet på lördagskvällen.

Allt inramat av den underbara Brunnsparken i Ronneby, som för övrigt fick utmärkelsen "Sveriges vackraste park" år 2005.

En nyhet för året var att alla deltagare hade möjlighet att ställa frågor till politikerna via sms. Det var populärt, berättar Claes Becklin projektledare för Landsbygdsriksdagen.

Nyamko Sabuni, jämställdhets- och biträdande utbildningsminister var en av invigningstalarna i Brunnsparken och pratade klokt om folkbildningens betydelse. Annie Lööf pratade om landsbygdsriksdagens betydelse och lovade 600 miljoner till fibernät på landsbygden. Efter invigningen fick alla smaka en härlig tallrik med lokalproducerad mat.

Lördagens tema var "Hur är vi på landet med och bygger landet". Peter Örn inledde talarlistan och uppmanade bland annat deltagarna till att tänka långsiktigt.

Europeisk landsbygdsriksdag i Bryssel

När Sverige år 1989 arrangerade en landsbygdsriksdag så var vi först i Europa. Sedan dess har konceptet spridit sig till många länder, exempelvis Norden och Baltikum, men även Nederländerna och Slovenien.

Intresset för en gemensam landsbygdsriksdag på europeisk nivå har också växt, undan för undan. Och nu är det bestämt, berättar Kenneth Nilshem, en av två ordförande i Hela Sverige ska leva.

– I samband med Landsbygdsriksdagen i Ronneby bestämdes att den första europeiska Landsbygdsriksdagen ska äga rum i Bryssel hösten 2013. Europaparlamentarikerna Jens Nilsson och Kent Johansson är engagerade i arbetet.

Det finns också ett önskemål om att Hela Sverige ska leva bör ha stort inflytande över upplägg och processer.

– Vi är så klart stolta och glada och kommer att anta utmaningen, tillägger Inez Abrahamzon, vår andra ordförande och fortsätter:

– Givetvis ska vi göra det här tillsammans med europeiska parlamentariker, organisationer och nätverk, eftersom målet är att påverka landsbygdspolitiken både nationellt och internationellt. Vi har kunskaper och kompetens efter att ha ordnat många riksdagar.

– Formulera konkreta visioner för bygden och beskriv hur ni vill att företagsamhet och social service ska utvecklas under de närmaste åren. Ni blir en samhällspolitisk och medskapande kraft att räkna med. Ingen politiker kan bortse från vad ni tycker och de krav ni driver.

Han följdes av företagaren Åsa Ingårda som träffsäkert och roande prickade in ett antal situationer som den lilla företagaren kan ställas inför.

Till kategorin engagerade medborgare hörde Ingrid Oscarsson, som berättade om att ockupationen av Dorotea sjukstuga fortfarande pågår, och att de satsar på att samla tillräckligt med röster att tvinga fram Sveriges första folkomröstning på landstingsnivå. Ingrid konstaterade att de kommer att lyckas.

Fembarnsmamman Lisa Blochmann på Fårö skrev 60 personliga brev till fåröbor, föreningar och andra och lyckades samla 450 000 kronor för att åter kunna öppna förskolan på Fårö.

Under söndag förmiddag, slutligen, diskuterade landsbygdsminister Eskil Erlandsson och Matilda Ernkrans, ordförande i jordbruksutskottet, landsbygds politik med varandra och publiken.

Via sms kom alla möjliga tankar och förslag. Här är ett axplock, resten hittar du på landsbygdsriksdagens hemsida.

- Måste landsbygdsriksdagarna vara så dyra?
- Agera hårdare och få fram en central lösning på ett av de stora problem som drabbar landsbygden hårt. Bevara och utveckla landsbygdsskolorna.
- Bevaka nu att de utlovade 1,1 miljarderna hamnar på landsbygdens bredbandsutbyggnad.
- Ungdomar bör inte särbehandlas, de ska in och delta runt samma bord.

Läs mer...

Lisa Blochmanns anförande, liksom Katarina Mazettis och flera andras, kan du läsa i sin helhet på Landsbygdsriksdagens hemsida. Där finns även länkar till vad media skrev, liksom våra pressmeddelanden. Läs vad alla bloggarna skrev, vad som twittrades och titta på bilderna – www.landsbygdsriksdagen.se

Nästa landsbygdsriksdag

- På Landsbygdsriksdagen i Blekinge lämnades stafettpippen över till Gävleborgs länsbyggeråd som nu påbörjar planeringen av en landsbygdsriksdag 2014 i Sandviken. Vi ser fram emot den!

Heja, heja Sandviken!

På gång

Lär dig mer om överenskommelsen

Runt om i Sverige tas det fram regionala och kommunala överenskommelser för bättre samverkan mellan kommun/landsting/region och föreningsliv.

Nu är det dags att samla ihop erfarenheterna och lära av varandra. Därför anordnas nu en lärkonferens i Göteborg den 7 december. Konferensen pågår 9-16 på Folkets hus. Arrangörer är SKL, Regeringskansliet och Idéburna organisationer. Läs mer på www.ideburna.se

ÅRETS LOKALA GRUPP ÅRETS KOMMUN

Sök våra utmärkelser!

Den **31 oktober** går anmälningstiden ut för att söka våra utmärkelser Årets lokala grupp och Årets kommun.

Ansökningshandlingar och mer information hittar du på vår hemsida www.helasverige.se. Där kan du även läsa mer om förutsättningarna. Utmärkelserna delas ut på Hela Sverige ska levas höstmöte i slutet av november.

Traktor på plattan

Gotlandsupproret förvandlade Sergels torg till en happening på måndagsmorgonen den 17 september.

– Vi är de första i världshistorien som kört ner en traktor och vagn på Sergelplattan, Vi stod där mitt i flödet, bjöd på morötter och informerade, säger Gunnar Bendelin, en av de drivande bakom Gotlandsupproret, som upplevde att de förbipasserande var positiva.

– Det fanns en nyfikenhet på oss och vad vi ville och jag hörde ingen som ifrågasatte våra krav.

Senare på dagen träffade de infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd. Läs mer på www.helasverige.se

Nytt från tryckeriet...

Vi har tagit fram flera nya skrifter och broschyrer sedan sist. De finns att beställa från kansliet, eller ladda ner från hemsidan. Specialfallet är boken Sverige ställer om som vi tar betalt för och som inte finns för nedladdning.

Lokal finansiering – så gjorde vi

En inspirationskrift med elva goda exempel på hur man kan ordna finansiering till idéer i bygden. 16 sidor.

Handbook in local financing

Vår populära handbok i lokal finansiering anpassades och översattes till engelska inför landsbygdsriksdagen. 20 sidor.

Om storskogsbolagens samrådsplikt inför slutavverkningar

En enkel informationsbroschyr som främst är viktig för dig som bor i skogsbygd. Samrådsplikten gör att ni har rätt att informera inför en slutavverkning, om det finns skogsområden som är betydelsefulla för bygden. Detta gäller om markägaren är ett av de stora skogsbolagen. Vikt A4.

Sverige ställer om

Ny reviderad upplaga av vår omställningsbok. Inspiration, fakta och handfasta tips för er som vill starta ett omställningsinitiativ och för er vars grupp har kommit en bit på väg.

Boken beställs via vårt kansli. Skicka ett mejl till info@helasverige.se och sätt in 200 kronor på bankgirokonto 5631-6342. Märk inbetalningen "Sverige ställer om" samt ange var boken ska skickas.

Nyheter i korthet...

Finansiering klar för tre år framåt

Hela Sverige ska leva har fått finansiering beviljat för tre år framåt, med 15 miljoner per år.

– Tre års bidrag ger oss möjlighet att planera på sikt, och det är bra, men visst borde regeringen ökat beloppet med tanke på de omfattande insatser som behövs för att hela Sverige ska leva, säger Inez Abrahamzon och Kenneth Nilshem, båda ordförande i Hela Sverige ska leva.

Regeringens beslut innebär också att Hela Sverige ska leva knyts till Tillväxtverket.

Omställningskriterier uppfyllda

År 2009 skrev Hela Sverige ska leva under en avsiktsförklaring med Transition Network i England. Den skulle garantera etiken, plattformen, etcetera så att den svenska omställningsrörelsen arbetar på det sätt som avses från grundarna av Transition Townsrörelsen.

Hela Sverige skall leva/Omställning Sverige har nu uppfyllt alla kriterier och är klara för att ge de svenska omställningsgrupperna officiell status.

Nyheter från hela Norden

Hela Norden ska leva är en förening för samarbete mellan de nordiska byarörelserna. Nu ger föreningen även ut ett nyhetsblad, "Nytt och nyttigt". Läs det på vår hemsida.

Mer pengar till skolprojektet

Hela Sverige ska leva har fått beslut om utökade medel med 546 000 kronor från Jordbruksverket till vårt projekt Små skolor i utveckling. Tillskottet ska främst användas till strukturbrytande aktiviteter, exempelvis samverkan med SKL, att hitta nya vägar för undervisning, extra stöd till start av tankesmedjor samt IT-stöd.

Kalmar blir pilotlän för lokal service

Regionförbundet i Kalmar län, länsstyrelsen och Hela Sverige ska leva har kommit överens om att göra Kalmar län till ett pilotlän vad gäller innovativ service. I arbetet ingår att inspirera till lokala och innovativa servicelösningar och verka för att servicefrågorna blir en naturlig del i regionens övergripande och långsiktiga planering. Läs mer på Kalmar länsbygderåds hemsida, www.helasverige.se/kalmar

Vindens återbäring i Lillhärdal

På bilden är Åndberget inringat, det område där verken ska placeras.
Det ligger cirka 2,5 mil söder om Lillhärdal.

I Lillhärdal, Härjedalens kommun, finns nu ett avtal mellan bygden och två olika projektörer om återbäring från kommande vindkraftsproduktion på en procent av bruttoersättningen. Det kommer att ge cirka 10 miljoner kronor per år i 40 år till bygden.

Redan år 2008 tog diskussionerna om vindkraften fart i Lillhärdal. Den ideella föreningen Medvind för bygden bildades och har under åren arbetat ihärdigt för att göra en vindkraftsetablering möjlig. Ortsbor, politiker med flera har bjudits in till möten, för att informeras om vilka möjligheter en vindkraftsetablering kan ge området.

En grupp som tagit ställning emot en etablering, agerade också. De var så pass framgångsrika att i november 2010 avtog kommunfullmäktige möjligheten till vindkraftsutbyggnad i Lillhärdal. Trots ett relativt hårt motstånd fortsatte föreningen Medvind för bygden sitt arbete.

Till slut skrev föreningen ett medborgarförslag som sändes till fullmäktige, där de önskade omprövning av tidigare beslut. De hoppades att kommunpolitikerna helt enkelt skulle ta ett positivt beslut tvärtemot vad de tidigare sagt i översiktsplanen (en översiktsplan är inte juridiskt bindande).

Den 13 juni 2012 kom så det positiva beslutet från fullmäktige. Rabbalshede Kraft och Arise Windpower kommer tillsammans att bygga 235 vindkraftsverk i Lillhärdal, i två olika parker. Blir det full utbyggnad ska Rabbalshede Kraft lokalisera sitt servicekontor till Lillhärdal, vilket ger cirka 25 arbetstillfällen. – Det är en stor utmaning och ansvar att hantera bygdens utveckling och den möjlighet som nu getts tack vare att det blåser tillräckligt på Skaftåsen och Åndberget, säger Bengt Liljemark från Lillhärdal.

Vill du ha kontakt och mer information om Medvind för bygden kontakta Bengt Liljemark 070-511 63 97 eller 0680-300 75.

Läs mer om hur ni ordnar vindkraft i bygden

I vår nya skrift, Vindens återbäring, presenteras riktlinjerna för hur lokalbefolkningen kan få inflytande, delägande och bygdepengar från vindkraften i deras område. Bakom riktlinjerna står Hela Sverige ska leva tillsammans med ett stort antal representanter för vindkraftens intressenter. Här finns goda exempel och ett exempel på en investeringsbudget för en vindsnurra. 8 sidor.

Hela Sverige ska leva!

Från norr...

Tun invigde egen mack

Lördagen den 6 oktober invigdes den nya drivmedelsstationen i Tun. Vädret var perfekt, skriver Clas-Göran Malm i ett mejl. Cirka 160 personer samlades för att äta kaffe och tårter och njuta av invigningstal och trubadur.

Bakom den nya macken står en ekonomisk förening. I stort sett alla bybor har köpt andelar i föreningen, liksom 18 lokala företag. Sammanlagt har de skrapat ihop 150 000 kronor. Föreningen hoppas på bidrag från kommun och region, och resten lånas på bank. Sammanlagt har macken kostat cirka 775 000 kronor.

Lyckad fest i Klevhult

I småländska Klevhult bjöd samhällsföreningen in alla boende till fest, skriver Skillingaryd.nu.

Ett hundratal besökare kom och tittade på när Cirkus Roof uppträdde och sedan kunde besökarna prova på själva. Alla bjöds på buffé och kvällen avslutades med musikfrågelekar för barn och vuxna. Många hoppas nu att det ska bli en årlig tradition.

Invånarna tycker till om strandskyddet

I Hedemora kommun bjöds invånarna in till medborgarmöten för att tycka till om var strandskyddet skulle kunna lättas på, skriver DT.se. Johan Aronsson på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen förklarar att invånarna sitter på mycket lokal kunskap om platserna och den kunskapen vill kommunen ta vara på. Målet är att få fler permanentboende i kommunen, men fritidshus är bättre än ingenting alls säger Johan Aronsson till tidningen.

Grattis Rätansbygden

Priset "Årets eldsjäl 2012" i Bergs kommun gick i år till Rätansbygdens byalag, berättar Östersunds-Posten. Motiveringen lyder så här: Genom sitt arbete med att skapa utvecklingsplaner samt att genomföra konkreta aktiviteter har de samlat bygden vilket bidragit till en positiv stämning och framtidstro i Rätansbygden".

✿ Har du berättelser från landet – berätta för andra. Maila oss på info@helasverige.se

...till söder